

CZU 027.52(478-25)(091)=135.1

BIBLIOTECA „OVIDIUS”: TREI DECENII DE CĂUTĂRI, PROVOCĂRI ȘI REALIZĂRI

*Liuba CIOBANU,
șefa Bibliotecii „Ovidius”*

În ultima decadă a lunii mai 2024, Biblioteca „Ovidius” a îmbrăcat haină festivă, celebrând cu bucurie și recunoștință aniversarea celor trei decenii de ființare, ceea ce pentru noi, bibliotecarii și cititorii acestei instituții, înseamnă un important parcurs istoric. Evenimentul a subliniat rolul esențial pe care biblioteca îl are în viața culturală a Chișinăului, iar programul aniversar a cuprins o serie de acțiuni culturale planificate din timp, reunind personalități marcante, reprezentanți ai administrației publice locale, scriitori, artiști plastici, bibliotecari, voluntari, cititori și parteneri fideli.

Biblioteca ce poartă numele poetului latin Ovidius a fost înființată la 24 aprilie 1994, grație unui acord de colaborare între Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman” din Constanța, condusă de Dumitru Constantin-Zamfir, și Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, aflată în responsabilitatea doamnei director Lidia Kulikovski. La inaugurare au participat oficialități locale, scriitorul Iulian Filip, la acea dată șeful Direcției Cultură a municipiului Chișinău, și Doina Păuleanu, consilier-șef al Inspectoratului pentru Cultură Constanța, care și-au depus semnăturile pentru cea de-a treia bibliotecă de carte românească, înființată cu sprijinul colegilor din România.

Bibliotecii „Ovidius” i-a revenit, alături de celelalte filiale hasdeuene, un rol extrem de important în promovarea limbii române, alfabetului latin, istoriei și civilizației românești prin carte și lectură, acestea fiind indicii clare în calea cetățenilor spre cunoaștere.

Manifestările aniversare au simbolizat nu doar realizările obținute, ci și legătura specială cu cifra trei, reflectând unitatea și poziția bibliotecii de carte românească ca ce de-a treia înființată la Chișinău.

La evenimentul aniversar, Dobrogea a fost reprezentată de o delegație compusă din colaboratori ai Bibliotecii Județene „Ioan N. Roman” din Constanța, România: profesor universitar, doctor habilitat Angelo Nicolae Mitchievici, manager; Corina-Mihaela

Apostoleanu, șef Serviciu Dezvoltare, Prelucrare, Informare; dr. Luminița Stelian, bibliograf; Angela-Anca Dobre, bibliograf; Elena Cioclin, inspector de specialitate; Florentina Agapie, bibliotecar.

A deschis seria de evenimente aniversare ale Bibliotecii „Ovidius” masa rotundă „Basarabia și Dobrogea: legături istorice și culturale”, desfășurată în prima zi a Zilelor Bibliotecii, reprezentând un moment de profundă reflecție asupra istoriei instituției și a legăturilor culturale cu Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman” din Constanța, partener istoric al bibliotecii noastre. Tema evenimentului a adus în prim-plan numeroși vorbitori de seamă, care au contribuit la consolidarea acestui traseu istoric. Dezbaterile au fost moderate de profesorul Ion Negrei, cercetător științific la Institutul de Istorie al Universității de Stat din Moldova și vicepreședinte al Asociației Istoricilor din Republica Moldova, care a subliniat importanța istorică a înființării Bibliotecii „Ovidius”. În cadrul mesei rotunde au fost explorate relațiile istorice și culturale dintre Basarabia și Dobrogea de-a lungul timpului, precum și contribuția acestor două regiuni istorice la patrimoniul cultural și istoric al României.

Anatol Petrencu, dr. hab. în istorie și profesor universitar, director al Institutului „Pro Memoria”, în tandem profesional cu dl Ion Negrei, au prezentat tema „Republica Moldova – punte de legătură între două spații geopolitice: Est și Vest. Contradicție vs. Cooperare”, abordând complexitatea relațiilor dintre Est și Vest în contextul geopolitic actual. Evenimentele politice recente, aspirațiile de integrare europeană ale Republicii Moldova și confruntările

geopolitice din acest spațiu – punct de interferență a unor vechi și bogate culturi și civilizații, precum cultura greacă și lumea română în spațiul dobrogean (cu figuri proeminente precum Publius Ovidius Naso și Sfântul Andrei) și lumea greacă, romană și slavă în spațiul basarabean – subliniază necesitatea citirii și recitirii surselor istorice, precum și a studierii experiențelor acumulate în acest spațiu de-a lungul anilor.

Corina-Mihaela Apostoleanu (șef Serviciu Dezvoltare, Prelucrare, Informare la Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman” din Constanța) a reușit să ne capteze atenția vorbind despre „Conexiuni culturale între Dobrogea și Basarabia (sfârșitul sec. al XIX-lea – începutul sec. XX)”, evidențiind legăturile istorice și culturale dintre cele două regiuni.

Dr. hab. Ana Bantoș (critic și istoric literar) dr. Varvara Buzilă (muzeograf), Silvia Grossu (jurnalistă și istoric al presei) au abordat tema „Publius Ovidius Naso – primul poet al spiritualității românești, „Contribuțiile Aureliei Lăpușan la cunoașterea Dobrogei și a dobrogenilor”, „Mitropolitul Gurie și punți de spiritualitate spre Dobrogea”.

Publicul prezent la masa rotundă a apreciat la justa valoare comunicările colegelor Luminița Stelian și Angela-Anca Dobre de la Constanța, care au relatat despre „Personalități culturale dobrogene originare din Republica Moldova și contribuția lor la dezvoltarea culturii dobrogene”, evidențiind impactul acestor personalități asupra culturii din ținut. Pe parcursul prezentărilor a fost relevată importanța colaborării între Basarabia și Dobrogea, oferind o

perspectivă valoroasă asupra contribuțiilor culturale și istorice reciproce.

Lansările de carte din cadrul mesei rotunde au constituit adausuri valoroase la tezaurul cultural al Bibliotecii „Ovidius”. În mod special, lansarea-surpriză a volumului *Enciclopedia. Centenarul Războiului de Întregire și al Marii Uniri (2014-2020)* (coord. prof. univ. dr. Ion Solcanu), apărută la editura Academiei Oamenilor de Știință din România (AOȘR), a fost un moment semnificativ. Lucrarea a obținut Marele Premiu „Comandor Virgil Alexandru Dragalina” al Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria”. Profesorul universitar Ion Solcanu a subliniat că principalul motiv al efortului istoricilor a fost necesitatea de a recunoaște și celebra numele eroilor și făuritorilor Marii Uniri. „Generațiile viitoare vor întreba ce a făcut generația Centenarului pentru a omagia acești eroi. Iată de ce am conceput această *Enciclopedia*, o lucrare impresionantă atât prin dimensiune, cât și prin conținut”, a afirmat domnia sa, fiind și președinte al Secției de Științe Istorice și Arheologie a AOȘR. Această lucrare monumentală (de 1661 de pagini) este un dar prețios pentru biblioteca noastră datorită vastității informației istorice și a importanței sale pentru studierea trecutului național. Volumul a fost donat bibliotecii cu un autograf din partea autorului, consolidând astfel legătura instituției cu sursele de documentare istorică de primă mână.

La același eveniment a avut loc și lansarea cărții *Ucraina în flăcări*, semnată de istoricul Anatol Petrencu, o lucrare ce explorează în profunzime conflictul contemporan din Ucraina, oferind o analiză pertinentă asupra dinamicilor geopolitice din regiune. Printr-o abordare amplă a acestui subiect de stringentă actualitate, autorul își propune să transmită tinerelor generații adevărul necamuflet al istoriei, punând în lumină evenimentele bulversante care au marcat și continuă să bântuie țara vecină, rezultând astfel o mai bună înțelegere a contextului internațional.

Lucrarea colectivă *Istorie, geopolitică și spiritualitate românească la Marea Neagră*, publicată la Editura Etnologică din București în 2024, la care au contribuit și istorici din Republica Moldova, explorează tematici esențiale legate de istoria și geopolitica regiunii Mării Negre, aducând perspective valoroase asupra contextului românesc și european. Volumul a fost prezentat prin generozitatea domnului Angelo Mitchievici, manager al Bibliotecii Județene „Ioan N. Roman” din Constanța, care a asigurat distribuirea

exemplarelor în cadrul evenimentului. Biblioteca „Ovidius” a avut onoarea să primească un exemplar cu autograf din partea autorilor, adăugând astfel o resursă prețioasă la colecția sa, fortificându-și rolul de important centru de promovare a cunoașterii și dialogului intercultural.

În partea a doua a zilei și-a ținut lucrările conferința literară „Câteva reflecții despre ratare”, susținută de prof. univ. dr. hab. Angelo Mitchievici, manager al Bibliotecii Județene „Ioan N. Roman” din Constanța. Autorul a explorat tema ratării, abordând-o în multiple ipostaze desprinse din cultura română și universală, de la Emil Cioran și A. P. Cehov, până la Shakespeare, Mihail Sadoveanu, Mircea Eliade și Mircea Cărtărescu. Discursurile au fost completate de dr. hab., prof. univ. Maria Șleahțișchi (director al Muzeului Național al Literaturii Române din Chișinău), dr. hab. Elena Ungureanu (șefa Secției Studii și cercetări, BM „B.P. Hasdeu”), dr. hab. Nina Corcinschi (director al Institutului de Filologie „B.-P. Hașdeu”), scriitorul Val Butnaru (președinte al Consiliului Uniunii Scriitorilor din Moldova) și alții.

Evenimentul, ca parte a Zilelor Bibliotecii „Ovidius”, a marcat începutul unei săptămâni pline de activități culturale de înaltă ținută, continuând cu același elan și în zilele următoare. Am îmbrăcat pelerina sărbătorii, conștienți de drumul parcurs și de oamenii care au fost alături de la începuturi. Cert e că în cea de-a doua zi de omagiere a Bibliotecii „Ovidius”, ne-am bucurat de prezența personalităților care ne-au sprijinit și de cititorii care au crescut

împreună cu noi, trecând de la oficiul copiilor la sălile de împrumut și de referință, frecventate odată cu creșterea în vârstă a cititorului și dezvoltarea lui intelectuală.

A fost o zi de celebrare a trecutului și a prezentului, în care am sărbătorit nu doar trei decenii de activitate, ci și comunitatea vibrantă care a contribuit la povestea noastră: dr. Mariana Harjevschi, director general al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”; prof. univ., dr. hab. Angelo Mitchievici, managerul Bibliotecii Județene „Ioan N. Roman” Constanța; reprezentanți ai municipalității, scriitori, actori, interpreți etc.

Momentul festiv a fost memorabil, cu un program artistic impresionant, din care evidențiem: Recitalul poetic „Metamorfoze ovidiene”, prezentat de actorul Andrei Porubin, Artist al Poporului; Vernisajul expoziției de pictură „Anotimpuri și flori”, semnată de Eudochia Robu, membru al Uniunii Artiștilor Plastici din Republica Moldova; Recitalul muzical folk „LOGOS înveșmântat de MELOS” cu artistul Victor Buruiană; Gala partenerilor, marcată de „30 de aplauze pentru colaborare și cooperare”.

În contextul evenimentelor „ovidiene” aniversare menționăm și „Dialogurile culturale de la Casa Scriitorilor”, găzduite de Uniunea Scriitorilor din Moldova – activitate organizată în

parteneriat. Evenimentul cu participarea lui Angelo Mitchievici a fost moderat de scriitorii Teo Chiriac, președintele Uniunii Scriitorilor din Moldova, și Val Butnaru, președinte al Consiliului Uniunii Scriitorilor din Moldova.

A fost o zi memorabilă, o zi în care ne-am teleportat în lumea lui Ovidius, simțindu-i trăirea, patosul, iubirea și latinitatea cuvântului. O zi în care ne-am bucurat de urările de bine ale administrației, reprezentate de dr. Mariana Harjevschi, directorul general al BM „B.P. Hasdeu”, și Elena Butucel, director adjunct al BM, fost director al Bibliotecii „Ovidius”.

Decorul din sala de lectură și acordurile de chitară ne-au oferit convingerea că mergem și noi braț la braț cu ale noastre 30 de primăveri ovidiene la Chișinău, bucurându-ne de colaborări fructuoase.

A treia zi de sărbătoare a fost dedicată atât cititorilor, cât și bibliotecarilor. Mai întâi, am oferit toată atenția cititorilor prin inițierea vizitelor ghidate, întâlnirilor cu scriitorii și lansărilor de carte, iar în a doua parte ne-am orientat spre formarea profesională a bibliotecarilor, consolidând astfel angajamentul asumat față de comunitate și dezvoltarea continuă a echipei noastre.

Timpul ploios nu a constituit un impediment pentru micii cititori de la Gimnaziul nr. 53 și învățătoarea lor, doamna Natalia Zaharia. Împreună cu ei, am explorat sălile Bibliotecii „Ovidius”, de la oficiul copiilor până la sala de lectură, unde am admirat bustul poetului latin Publius Ovidius Naso, al cărui nume îl purtăm cu demnitate de trei decenii și a cărui poveste, prin intermediul personajului Bucurel, o spunem tuturor vizitatorilor. Am prezentat micuților manuscrisul lui Mihai Eminescu (copie) și rafturile bogate în literatură română și universală ale bibliotecii. În final, elevii clasei I au primit cu bucurie „Cartonașul magic” și au devenit, oficial, Cititori Ovidieni.

În continuarea festivităților, Biblioteca „Ovidius” a fost animată și de vizita elevilor clasei I „C” de la Liceul Teoretic „Mihai Viteazul”, însoțiți și ghidați de învățătoarea Adriana Patrașco, cu care avem o colaborare de lungă durată. O notă de actualitate și noutate în fața micilor cititori a adus lansarea cărții *Avionul cu furnici* de Sergiu Afanasiu, apărută în 2024. Elevii au recitat cu plăcere și expresivitate poeziile, impresionându-l mult pe scriitor și transformând momentul într-o adevărată feerie. Cântecele și desenele inspirate din versurile cuprinse în carte au adăugat o notă

de veselie și culoare evenimentului, decorând atmosfera cu cele mai frumoase creații ale micilor artiști. Bucuria elevilor de a primi o carte cu autograf și cardul de cititor a fost evidentă, exprimându-se în zâmbete și entuziasm.

Clubul de lectură pentru bibliotecari „Forzaț”, dedicat celor 30 de ani ai Bibliotecii „Ovidius” a fost moderat de Ana Ostășevschi-Ureche, șef serviciu la Oficiul copii. Activitatea a demarat cu *Povestea broscuței albastre* scrisă de Oxana Gâscă, directorul Instituției de Educație Timpurie nr. 227 „Mlădița”, alături de preșcolarii din grupa nr. 12, care au improvizat-o cu expresivitate, având toată susținerea educatoarelor Ana Mecluș și Marcela Sclifos.

Această evocare a constituit puntea către volumul selectat pentru dezbateri și discuții – *Cum să le spunem povești copiilor: Ghid practic pentru a deveni un bun povestitor* de Joseph Sarosy și Silke Rose West. Echipa ovidiană a prezentat volumul atât din punct de vedere științific, cât și aplicativ. Ne-am bucurat de faptul că expunerea opiniilor noastre a intrigat publicul, construind un dialog pe marginea subiectului dezvoltat în carte. Am subliniat importanța poveștilor ca instrument educativ fundamental, demonstrând că arta de a spune povești copiilor este un mecanism esențial prin care punem în practică teoria minții.

Colaboratorii de la BM „B.P. Hasdeu”, Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman” și Grădinița-creșă nr. 227 au participat activ la discuțiile despre arta povestirii, întărind convingerile că poveștile sunt atemporale și fundamentale în educația copiilor.

Pe o ploaie ce parcă binecuvânta pios eforturile noastre de apropiere frățească, în penultima zi de mai, am pornit, alături de reprezentanții Bibliotecii Județene „Ioan N. Roman” din Constanța, spre Zaimul Căușenilor, într-o excursie organizată în colaborare cu domnul Ion Găină, scriitor și director al complexului muzeal „Alexie Mateevici”. Distingii oaspeți, profund impresionați de cele văzute și auzite, au ținut să descindă și la Mănăstirea „Sf. Mironosițe Marta și Maria” de lângă Tighina, unde am fost întâmpinați de măicuța Teodora, ghidul nostru. Măicuțele ne-au invitat mai întâi la o agapă de prânz, cu bucate tradiționale, care tocmai au picat foarte bine pentru pelerinii înfomețați. Apoi am vizitat Biserica „Sf. Ștefan cel Mare” (construită integral de meșterii de la Putna), izvorul cu apă tămăduitoare, soborul principal cu icoana mănăstirii și un colțisor dedicat Sfinților Martiri Brâncoveni. A

fost o zi deosebită, cu momente trăite la intensitate maximă, care a încheiat seria evenimentelor dedicate celor 30 de ani de la întemeierea Bibliotecii „Ovidius” din Chișinău, grație protocolului de colaborare cu Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman” din Constanța.

De-a lungul acestor 30 de ani, biblioteca a crescut împreună cu mai multe generații de cititori, a evoluat prin provocări și a rămas fidelă misiunii sale de a promova educația, cultura și valorile umane, fiind mai mult decât un spațiu viu al cunoașterii, al formării și al prieteniei. Ocrotiți de patronul nostru spiritual, poetul latin Publius Ovidius Naso, ne-am afirmat drept o bibliotecă de referință din orașul Chișinău, păstrând trainică legătura cu trecutul și îmbinând tradiția cu modernitatea. Fie că este vorba despre cititorii cei mai mici, care fac primii pași în universul cărților sau despre bibliotecarii dedicați, care își dăruie tot ce știu și ce pot nobilei misiuni de formare a generațiilor viitoare, Biblioteca „Ovidius” a rămas un loc constant al întâlnirilor semnificative, al inspirației și al creației. Și așa va fi mereu.

Fotografii: Biblioteca „Ovidius”